

El paper dels llibres en la Normalització Lingüística

per Aïna Moll

M'han demanat un comentari sobre la importància del llibre en la nostra normalització lingüística. I abans d'entrar-hi, vull observar que sovint es parla impròpiament de "normalització de la llengua" -i més impròpiament encara, de "normalització lingüística de la llengua" - o de "normalització del català". Allò que s'ha de normalitzar, en el nostre cas, no és la llengua, sinó l'ús social que s'en fa. Hem de parlar, per tant, de normalització de l'ús de la llengua o, més pròpiament encara, de normalització lingüística de la societat o del territori: per això la Campanya de Normalització Lingüística no es diu "del català", sinó de les Illes Balears.

La nostra llengua ja està normalitzada: està codificada, disposa d'instruments científics de primer ordre -el Diccionari Català-Valencià-Balear, la Gran Enciclopèdia Catalana (i, en l'àmbit local, la Gran Enciclopèdia de Mallorca), el DECLC de Joan Coromines, etc.- té Acadèmia científica -l'institut d'Estudis Catalans- i un centre de terminologia -el TERMCAT - per resoldre els problemes d'adaptació al progressos científics i tecnològics; té cultivadors de tots els gèneres i sobre tota casta de temes, i abundants traduccions de llengües estrangeres, i té editors d'empenta que treuen a llun un volum anual de publicacions comparable a la producció editorial de qualsevol llengua normal dotada d'Estat propi i amb una massa de parlants semblant a la nostra.

En tota societat lingüísticament normal, el llibre té una gran

*La nostra llengua ja
està normalitzada:
està codificada, disposa
d'instruments científics de
primer ordre...*

*Per a una llengua en
procés de normalització,
el paper del llibre és
encara més important.*

*D'una banda, ha de
contribuir a la formació
lingüística dels infants.*

*D'altre el llibre és
indispensable per a la
normalització lingüística
dels adults formats
culturalment en castellà*

importància per la formació cultural dels ciutadans. Els infants aprenen la llengua dels pares i del seu entron, en la modalitat col·loquial pròpia del seu lloc d'origen, i a l'escola consoliden aquest coneixement i l'amplien de manera progressiva. Un cop que saben llegir, són igualment capaços d'assaborir la gràcia de les rondalles escrites en llenguatge col·loquial que la d'una obra literària que un gran narrador ha escrit per a ells -com Platero y yo per als nins castellans, Le

Petit Prince per als francesos o La minyona d'un infant orat per als mallorquins-; el llenguatge dels llibres de text -evidentment, en la modalitat estàndard, ja que han de servir per a parlants de qualsevol punt del territori de la llengua- no perjudica gens el domini de la modalitat pròpia; al contrari, dota l'infant d'una gamma de registres que li permet usar en cada moment el més adequat a les circumstàncies de la comunicació. I un cop alfabetitzat l'individu té en la llengua pròpia de la seva formació personal i el referent permanent de la seva visió del món.

Per a una llengua en procés de normalització, el paper del llibre encara és més important. D'una banda ha de contribuir a la formació lingüística dels infants com si la situació ja fos normal; i, en efecte, a les nostres nins, que han après a casa la modalitat del català pròpia de la seva illa -o, més exactament, del seu poble o barri-, n'amplien el coneixement en sentit horitzontal (per exemple, el filllet menorquí i boix o el garrut eivissenc aprenen els nins mallorquins anomenen tot allò que per ells és un got, i viceversa), i en sentit vertical, distingint entre els registres col·loquial que empren a casa -i a l'escola, en relacions informals- i el registre estàndard que s'empra dins les classes i poden llegir igualment les rondalles (que hauríen de continuar essent, com per als seus pares, la primera vivència de lectura en la nostra llengua), i la abundant i valiosa literatura que actualment els dediquen molts d'escriptors. Tals i tals els llibres de text, de totes les assignatures, abunden cada vegada més, i ja no té sentit aquella pràctica nociva, freqüent fa uns anys, d'ensenyament en català en llibres de text redactats en castellà.

D'altra banda, el llibre és indispensable per a la normalització lingüística dels adults formats culturalment en castellà (sense la qual la normalització dels joves serà sempre incompleta). Per abandonar l'analfabetisme en la llengua pròpia, no n'hi ha prou amb un curs o uns cursos de català: es necessita una ràctia que només la lectura pot donar (fins i tot, es pot prescindir del curs, si una persona llegeix molt i estudia pel seu compte un manual de gramàtica). La distància que hi ha, com en tota llengua de cultura, entre les modalitats col.loquials i la modalitat estàndard comuna a tots, fa que en els primers moments costi una mica llegir amb fluïdesa; però es tracta de persones que saben llegir i que coneixen la llengua: els qui tenen força de voluntat suficient per esforçar-se en la lectura unes quantes vegades, en molt poc temps s'hi troben familiaritzats, descobreixen el gust de llegir en la llengua pròpia i

♦

*En tota societat
lingüísticament
normal, el llibre
té una gran importància
per la formació
cultural dels
ciutadans.*

♦

noten progressos espectaculars en el domini del seu maneig. Avui hi ha llibres de tota casta i per a tots els gusts, en català. Aprofitar-los és beure en una font d'enriquiment personal i contribuir a la normalització de la nostra comunitat.

Què Llegiu?

Hobl. Sra. M. Pilar Ferre i Bascuñana
Diputada del Parlament de les illes Balears

Està Lleguint
"Como adelgazar en comidas de negocios" de Michale Marquillac.
Recomana "La vida íntima de los Borbones"

...

Hobl. Sr. Bartomeu Rotger i Amengual
Conseller de Cultura Educació i Esports

Està Lleguint "Obres Completes de Miquel Costa i Llobera"
Recomana "Obres Completes de Miquel Costa i Llobera"

...

Hobl. Sr. Antoni Sansó i Serera
President de la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca

Està Lleguint "Poemes de l'Havana" de diversos autors
"Blai Bonet a l'hombre de l'Espèrit"
Recomana
"Nacionalisme reivindicatiu a Mallorca" que va ésser presentat al Centre de Cultura NOSTRA el passat 17 de novembre.

ROLDÁN DÓNA SUPORT A LA CULTURA

- Prestatgeries
- Cadires i taules de lectura
- Arxius
- Fitxers
- Expositors
- Mostradors
- Carros metàl·lics

 Roldan

C/. Eusebi Estada, 68
07004 - Palma de Mallorca
Tel. (971) 20 98 13 - Fax 75 38 50

CONSULT

Assessorament Empresarial

**Francisco
Cabello Guiscafré
GRADUADO SOCIAL**

**Asesoría
Técnica Laboral**

C/ Jesús, 7
Tel. 75 36 62 - 75 30 30
Fax 20 39 01

07003 Palma de Mallorca